

Liturgie voor de viering van zondag 5 januari 2020 (Epifanie = verschijning)

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Orgel: Gert van der Schoor

Lector: Christa van Egdome

Kindernevendienst: Groep 1 tot en met 8

Bijzonderheden: Doopgedachtenis - We geven de naamsteentjes terug aan de dopelingen van 2019

Protestantse
Kerk

Protestantse gemeente te IJsselstein

De Paaskaars brandt

Orgelspel vooraf

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

Welkom door de voorganger

In de geschiedenis van de kerk was het Kerstfeest niet altijd belangrijk. De komst van Christus werd vooral herdacht op 6 januari, het feest van Epifanie, de verschijning van de Heer. Zo gebeurt het nog in Oosters orthodoxe kerken. De 'verschijning van de Heer' legt niet zozeer de nadruk op de geboorte van een goddelijk kind, maar op het zichtbaar worden van Gods licht in Christus. Met Epifanie is dan ook onverbreekelijk het verhaal verbonden van de ster en de wijzen uit het Oosten. Over heel de wereld straalde richting wijzend licht. Als wij na het Kerstfeest dan vandaag ook Epifanie vieren, draait het om het wereldwijde aspect van

de zichtbaarheid van Gods licht. De eerste lezing (Jes.60,1-6) zet de toon. En in de evangelielezing zien wij mensen van ver weg in beweging komen om op het licht af te gaan (Mat. 2,1-12). Licht is het kernwoord van Epifanie.

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en met orgelspel

We gaan staan

Groet

Bemoediging

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 72:3 en 5

Gebed aan het begin (staande):

*God van alle eeuwen,
die al ons doen en denken
te boven gaat,
de ster van uw liefde
is gerezen aan ons firmament
en schittert aan de hemel.
Die ster heeft mensen bewogen
tot nieuwe wegen.
In een kind hebben zij
U herkend
en geëerd.
Wil ook ons zoeken bijlichten
en ons tasten tot rust brengen.*

*Maak uw lieve Zoon
tot onze Morgenster,
die nog altijd nieuwe wegen wijst
naar onvermoede toekomst.
Amen.*

(Bij gelegenheid 1, p. 132)

We gaan weer zitten

We zingen: Lied 476:1, 2 en 4

Smeekgebed, dat we besluiten met het zingen van Lied 463:1, 6, 7 en 8

(Advent)

*Waar wij uw licht komt,
o God,*

wordt ook de schaduw groter:

*om de pijn in onze wereld
van ontwrichte levens,
machteloze angst,
met moord en doodslag -
om die wereld
afgetekend
tegen uw licht
dat nooit meer dooft,
roepen wij U aan.*

*Om het duister in onze harten,
waar het leeg en koud is,
gemis en verdriet woekeren,
boosheid en bitterheid huizen -
om dat duister
afgetekend
tegen uw licht
dat nooit meer dooft,
roepen wij U aan.*

*Om het verdriet in onze levens,
bange vragen zonder antwoord,
de verloren dromen,
om het verlangen
naar een nieuwe dag,
de hoop op heelheid,
om dat verdriet
afgetekend*

*tegen uw licht
dat nooit meer dooft,
bidden en zingen wij samen:*

Sytze de Vries, *Bij gelegenheid 1*, p.58v.

We zingen het loflied: Gezang 218:1 en 2 (Uit: *Evangelische liedbundel*, Samen in de Naam van Jezus)

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord:

*O God, vreemdelingen waren het
die de weg wisten te vinden
naar hem die wij onze bevrijder noemen;
leer ons Jezus, uw kind
niet te koesteren als eigen bezit,
maar te eerbiedigen als godsgeschenk*

*voor alle volken en alle mensen,
en maak ons bereid te leren
van wie anders denken of anders geloven.
Maak ons bereid naar U te luisteren.
Hier, bij de nevendienst en thuis.
Amen.*

(Van der Zee, Zondagswoorden, p. 33)

Gesprek met de kinderen

1.

Wijzen_1_628A4765.jpg
6,96 MB

2.

Wijzen_2_628A4767.jpg
6,8 MB

3.
Wijzen_3_628A4768.jpg
8,28 MB

4.
Herodes_2019-12-24 19.46.19.jpg
2,93 MB

5.
WhatsApp Video 2019-12-28 at 17.19.13_Ernest als Herodes.mp4
7,53 MB

6.
Stal_2019-12-24 19.49.45.jpg
2,47 MB

We zingen met de kinderen: Lied 520

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Jesaja 60:1-6

60¹Sta op en schitter, je licht is gekomen,
over jou schijnt de luister van de HEER.
2Duisternis bedekt de aarde
en donkerte de naties,
maar over jou schijnt de HEER,
zijn luister is boven jou zichtbaar.
3Volken laten zich leiden door jouw licht,
koningen door de glans van je schijnsel.
4Open je ogen, kijk om je heen:
ze stromen in drommen naar je toe;
je zonen komen van ver,
je dochters worden op de heup gedragen.
5Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.
De schatten van de zee zullen je toevallen,
de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot.
6Een vloed van kamelen zal je land overspoelen,
jonge kamelen uit Midjan en Efa.
Uit Seba komen ze in groten getale,
beladen met wierook en goud.
Zij verkondigen de roemrijke daden van de HEER.

We zingen: Lied 498:1, 2 en 4

Tweede Schriftlezing: Matteüs 2:1-12

21Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. 2Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.'

3Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. 4Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. 5‘In Betlehem in Judea,’ zeiden ze tegen hem, ‘want zo staat het geschreven bij de profeet: 6“En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden.”’ 7Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, 8en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: ‘Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.’ 9Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. 10Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. 11Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre. 12Nadat ze in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

We zingen: Lied 503:1, 2 en 4

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Gods licht is wereldwijd zichtbaar. Dat vieren we vandaag met Epifanie, het feest van de verschijning van de Heer. Gods licht wordt zichtbaar. En het straalt de hele wereld over. En als christenen geloven we dat dit licht in het bijzonder in Jezus Christus is verschenen. Hij die, volwassen geworden van zichzelf zei: *‘Ik ben het licht voor de wereld.’* En hij voegde er toen ook nog aan toe: *‘Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft.’*

Het stukje uit Jesaja is zo’n tekst waar het licht je tegemoet schittert.

Het gaat over Sion, over de berg waarop Jeruzalem gebouwd is. De woonplaats van de HEER. En het komt uit de tijd dat de Babylonische ballingschap voorbij is. De mensen die gevangen werden gehouden en onderdrukt werden in Babylon zijn weer teruggekeerd. Het donker is voorbij. Het daglicht aangebroken. Bevrijding wordt gevierd.

Maar blijft het ook zo? Nee, ook als je onder de onderdrukking uit bent is het moeilijk. Kun je het gevoel krijgen dat de goede toekomst maar niet van de grond komt. Dat er steeds weer hobbels en bobbelts op je weg zijn. Dat de donkere wolken zich geregeld weer boven je verzamelen. Hoe gaat het met wonen? Met werken? Met de relaties met familie en vrienden? Als je uit de, zeg maar, gevangenis komt heb je het leven niet meteen weer op de rit. Of na de val van het IJzeren Gordijn en de muur, is er niet meteen een stabiele samenleving ontstaan. Vrijheid is lastig. Het kost moeite daar inhoud aan te geven. In de tijd van Jesaja wordt er opgeroepen op een manier te leven waar God blij van wordt. En niet wéér te vervallen in oude fouten door niet te vertrouwen op de Here God. Tegelijk wordt indringend verkondigd dat God zijn beloften zal waarmaken.

En het wordt licht! Echt licht! De luister van de HEER zal schitteren over de stad. Er is duisternis over de aarde en donkerte over de naties. Maar voor Sion schittert het licht. Het licht van God.

En dat licht is een licht dat richting wijst. Volken laten zich leiden door dat licht. Dat wil zeggen: volken van over de hele wereld stromen naar Jeruzalem toe.

*‘5Je zult stralen van vreugde als je het ziet,
je hart zal van blijdschap overslaan.’*

En dan volgt er een zinnetje, dat tot nadenken stemt.

*‘De schatten van de zee zullen je toevallen,
de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot.’*

Een collega schrijft over die woorden:

“In de dagen voorafgaand aan Epifanie 2019 spoelde de inhoud van een groot aantal overboord geslagen zeecontainers aan op de Waddeneilanden. Een feest voor de jutters, maar een ramp voor de stranden, die bezaaid lagen met plastic producten uit het Verre Oosten. Op die zondag luidde de aanvangstekst in de Amelandse kerk waar ik voorging: ‘De schatten van de zee zullen je toevallen, de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot’”

Van de week werd duidelijk dat de stranden nog altijd niet goed schoon zijn.

Maar Jesaja vertelt ook over het goud en de wierook waarmee de volken naar Jeruzalem komen om de HEER eer te bewijzen.

Dat soort geschenken maken, dat christenen de tekst van Jesaja in verbinding brengen met de woorden van de evangelist Matteüs. Alleen komen de magiërs ook nog met mirre als geschenk.

Maar Matteüs vertelt ook over het licht. Over de ster die de magiërs de richting wijst. Net als de volken bij Jesaja een schitterend licht als oriëntatiepunt, als gidslicht hebben. Je kunt je in allerlei bochten wringen om proberen te begrijpen hoe dat sterrenkundig in elkaar steekt.

Maar ik denk dat het vruchteloos uitpakt. En dat je meer moet denken aan verbeeldingskracht van de verteller. Door de Bijbel heen hebben sterren, heeft licht, altijd een rol gespeeld. De ene keer is het een heel zichtbaar, concreet licht, zoals de flonkering van de sterren aan de hemel, die elke nacht weer wijzen naar de belofte van Gods verbond, eens aan Abraham gedaan. De andere keer gaat het om die vuurkolom die in de nacht voor het volk in de woestijn uitging. Het licht lonkt, wijst wegen, is als een belofte van een tijd die eens al zijn, een tijd waar geen duisternis meer is ... Zou je het verhaal vertellen met de verbeeldingskracht van ons, dan zou je zeggen: de magiërs zijn begeleid door een drone.

God geeft licht dat de weg wijst; dat richting geeft. Van overal laten mensen zich aanspreken door dat licht. En ze komen van verre op dat licht af. Matteüs laat zien, dat ook vanuit de volken mensen op weg gaan. De magiërs zijn vertegenwoordigers van die volken. Ze behoren niet tot de inwoners van Jeruzalem, van Israël. Maar ze tellen mee. Het licht schijnt ook voor hen. Voor Joden én voor niet-Joden.

Er zit in het verhaal van Matteüs bijzondere tegenstellingen. Ik noem er vanmorgen eentje. De hogepriesters en Schriftgeleerden in Jeruzalem staan tegenover de magiërs. Mensen van dichtbij staan in schril contrast met mensen van verre.

Degenen die de betekenis van het pas geboren kind kunnen weten, blijven stil zitten. En de magiërs zien die betekenis en reizen dagen, weken. De volken van ver zien het en komen in beweging. De godsdienstige leiding in Jeruzalem, op de hoogte van de Schriften, verroert geen vin. De magiërs komen van kilometers ver; de leidlieden in Jeruzalem verplaatsen zich geen centimeter. De insiders zeggen waar je moet zijn. Maar ze gaan zelf niet. De outsiders weten van huis uit weinig of niets, maar dankzij profetenwoord en leiding van de ster gaan ze op weg en komen bij het licht voor de wereld. Bij Jezus. Zo geeft Matteüs kritiek op de lezers: de volkerenwereld heet Jezus, de messias welkom. En Israël heeft het niet door. En komt zeker niet in beweging.

Ik moet een beetje aan mezelf denken. Toen ik in Utrecht op kamers woonde in mijn studententijd wilde ik uitzicht op de Dom hebben. Waar ik ook zou wonen. Maar naar de Dom toe gaan en beklimmen – dat deed ik pas toen ik in Vleuten woonde. En naar Kasteel De

Haar gaan ne het bezoeken, dat deed ik pas toen ik in IJsselstein woonde. Het mooie is binnen handbereik, maar je doet er niks mee. Blijkbaar heb je pas vanuit de verte je zicht op wat belangrijk is. Op wat onder je ogen schittert. In IJsselstein heb ik het trouwens anders aangepakt. Inmiddels heb ik de toren van de oude en nieuwe Nicolaaskerk meerdere keren beklommen. En ook de molen al bezocht. Alleen de zendmast ontbreekt nog. Misschien lukt dat nog....

Jezus is het licht voor iedereen. Het gaat de heel wereld over. In het kind ons geboren, is Gods boodschap aan de wereld aan het licht gekomen. Een boodschap van toekomst, van vrede, van leven, van licht.

En zo begint Matteüs met dit verhaal over mensen van ver, die aangetrokken worden door het licht. Alsof hij aan wil tonen hoe groot de kracht van het licht is en alsof hij wil benadrukken dat het licht over grenzen heen gaat. En niet alleen voor hen dichtbij is. De einden van de wereld komen aan het begin van het evangelie naar Jezus toe. Zo begint het evangelie, met een beweging van buiten naar binnen ... Met de magiërs die van ver komen om Jezus te vinden.

Het is niet toevallig dat het evangelie eindigt met een beweging naar buiten toe, met een uitzending, waarbij de leerlingen door Jezus de wereld in worden gestuurd met de opdracht alle volken tot zijn leerlingen te maken. De beweging, van binnen naar buiten, de beweging naar het centrum toe, naar Jezus toe, wordt aan het einde van het evangelie, na Pasen, omgekeerd: de leerlingen gaan op weg, de wereld in, zodat het licht van Pasen blijft stralen.

Wij horen vanouds tot de volken. We zijn geteld onder de niet-Joden. Maar ik denk dat we vaak zat erg lijken op die inwoners van Jeruzalem. Dat we op ons gat blijven zitten en niet meegaan in de beweging van de magiërs. Dat we het lichtspoor niet volgen. En geen ontdekkingen meer doen. Dat we zelf genoegzaam afwachten wat er komt.

Maar het licht van Christus schijnt al voor ons allemaal! Voor links en rechts, voor oud en jong, voor welke kleur en geaardheid dan ook, voor eigen volk maar even goed voor vluchteling. Je moet eens opletten wat er voor leven bruist in de kerkelijke gemeenten van de migranten. Van mensen die van ver komen en onder ons een thuis zoeken en vinden.

Het licht van Christus schijnt ook voor Karsten en Jelle. We hopen dat ze hun leven lang in dat licht mogen bestaan. En dat het hun ouders met ons al gemeente om hen heen lukt om dat licht elke keer weer te laten schijn en over hun levens. Door dik en dun.

Bij de Lichtwandeling van de drie kerken op Kerstavond was het thema *'Het licht Uw liefde schittert'* (Lied 289). Dat is de titel van het lied, dat we zo gaan zingen. Annemarijn en Kelly zongen het met ons tijdens de wandeling. Er zat een knipoog in naar de grootste Kerstboom. Het licht van die boom kun je over beste grote afstand zien, als een baken in de wijde regio. Maar het gaat vandaag weer uit. Het licht van God in Christus komt verder – het schittert de wijde wereld rond. En het blijft branden. Dat wij en onze kinderen dát mogen beleven!

*Een ster die ons nieuw doet geloven,
een glimlach van God in de nacht.
Wij komen ons lot weer te boven.
Hij wijst ons de weg naar de dag!*

*Wij hebben zijn ster gezien!
Wij hebben het Licht ontmoet.
Geen weg zal meer dezelfde zijn
waar deze ster ons pad beschijnt,*

de hemel zelf ons groet.

(Sytze de Vries)

Amen.

Meditatief moment: orgelspel

We zingen: Lied 289

De kinderen van de nevendienst komen terug. Met hen komen ook de gedoopten van het afgelopen jaar mee de dienst in.

GEDENKEN EN GETUIGEN VAN DE DOOP

Op deze zondag van Epifanie gedenken wij dankbaar onze eigen doop en we noemen blij de namen van degenen die in het afgelopen jaar in het midden van de gemeente het teken van de doop ontvingen.

De ouderling van dienst haalt de schaal met de witte naamsteentjes. Hieronder de doopnamen met cursief de roepnamen.

14 juli: *Karsten* Stijn de Boer

15 september: *Jelle* Robbert de Goeij

We zingen (staande): Gezang 24 (uit: *Met andere woorden*, Ik zal er zijn voor jou)

DIENST VAN HET ANTWOORD

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dank gebed

*Laat uw licht schijnen
om te vertroosten
wie verstoten en verlaten zijn,*

*wie lijden aan de hardheid van het leven,
tussen mensen worden vermalen.
Zo bidden we u voor plaatsen
waar oorlog en geweld zijn.
Of de dreiging daarvan.
Denk aan het Midden oosten, zoals zo vaak.*

*Laat uw licht schijnen,
om te ontmaskeren
de grote monden en de dure woorden
die kille harten verbergen.*

*Laat uw licht schijnen
om te verhelfden
wie in zichzelf verdwalen
en stikken in de vele vragen.*

*Breek door met uw licht,
ook wanneer wij U verduisteren.*

(Sytze de Vries, Bij gelegenheid I, p 64)

Nieuwjaar 2020

Stil gebed

Onze Vader

Delen van de bloemengroet

Inzameling van de gaven

Eerste collecte (zwarte zak):

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 229:1, 2 en 3 (uit *Zangen van zoeken en zien*, op de melodie van Lied 103C)

Uitzending

Zegen:

De HEER zegent u met licht,

- *licht in onze ogen:
dat we elkaar zullen zien zo goed als nieuw,*
- *licht in onze harten:
dat we ruimte scheppen, plaats maken voor velen,*
- *licht in onze gedachten:
dat we komen tot nadenken en eerlijke besluiten,*
- *licht in onze huizen:
dat er vriendschap en gastvrijheid zullen heersen,*
- *licht in onze omgang:
dat we te zien zijn, niet verborgen voor elkaar,*
- *licht op onze wegen:
dat we niet dwalen en elkaar tot doolhof zijn,*
- *licht in alle uithoeken:
dat we nergens het kleine vergeten, verdonkeremanen,*
- *licht op deze plaats en overal:
om elkaar bij te lichten,*
- *elkaar toe te schijnen met geloof in Hem
die eens geroepen heeft:
"Ik ben het licht van de wereld."*

(Jan van Opbergen)

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

We luisteren naar orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang voor het werk van het College van kerkrentmeesters